

MAMMOETH MIJN MUZE

Gedichten van een leraar

Saul van Messel

mammoeth mijn muze

saul van messel

mammoeth mijn muze

gedichten van een leraar

1968

wereldvenster baarn

© 1968 by Saul van Messel

No part of this book may be reproduced in any form by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

VÓÓR SCHOOLTIJD

*Meestal is het leven zo goed voor mij
dat ik aarzel mijn vijanden daarvan
mededeling te doen.*

*Soms is het zo slecht dat ik mij ver-
plicht voel mijn vrienden ervan in
kennis te stellen*

MAATSCHAPPELIJKE KEUZE

waar zijn mijn wortels
vraag ik de boom
waar bleef je droom
vragen mijn takken

GOEDEN MORGEN

buiten de nacht
staat de dag
al op wacht
en oefent
geduld

OP DE KWAKEL

wolkenstrepen
spelen telraam
met de maan

wie is vannacht
hier doodgegaan

DAGELIJKS VERKEER

als ik de
schooldeur
binnenga
dag pappie
roept een
kind zijn
auto na

geduldig kijken
wolken uit
een lucht
met onheilssfeer
bevrucht

LOKAAL

de klas is
al vol
en de uren
zijn al
leeg
het wachten
is op
de kinderen

NOG EVEN

snel zijn
want over
tien minuten
gaat de bel

en leggen blonk
en jan romein
over mijn muze
wéér hun rookgordijn

ABSENTEN INVULLEN

ik kan
nog juist
de groene
top zien
van de
kathedrale basiliek

zou god
ziek zijn
vandaag

ROOSTER

ONTDEKKINGSREIZEN

mijn vinger
die columbus
voor de
derde klas

naart verre westen
tot een gids
uit 1000
was

mijn vinger
zeg ik alle
avonturen
voor

en geen
der kinders
heeft me
door

HOEK

de landen in
de kaart gerold
staan tegen wanden
in elkaar gestold

WISSELING VAN UREN

van het schavot
voor robespierre
rolt nog
mijn hoofd

aan de derde
heb ik
lichtbeelden
beloofd

APRILBEWEGING

thorbecke streekt
adelheid
waar ik
niet mag

een blouse
kijkt naar haar
die mij
niet zag

AFGUNST

het dikke jongetje dat
voor het eerst
in mijn klas kwam
– zijn ouders
zijn verhuisd –
zag alles anders
anders ook mij
dan ik hem zag

ik was jaloers
op zijn verse indrukken
die verloren
zullen gaan
in de jaren
dat hij leeft
en ik al lang
zal zijn gestorven

BUITEN HET ROOSTER

BINNENPLAATS

niet over
dat boompje
schrijven

dat heeft
vasalis
al gedaan

afblijven

NA DE PAUZE

moe bukt
het lege plein
zich onder
de sleetse tijd

de speelplaats
heeft zijn oogst
terug geworpen
in de school

opnieuw vervuld
van later leed
dat van zijn prooi
reeds alle namen weet

BALFOUR-DECLARATION 1917

jaartallen niet
vergeten
sust mijn
geweten
met versleten
stem :

amsterdam
westerbork
bergen belsen
heemstede
dus nog altijd niet
jeruzalem

TWEEDE WERELDOORLOG

– *zeeweg* –

eens stond die lucht
ook boven hannie schaft
hoor ik een hond
die drie maal blaft

3 UUR 20

scharnieren van
de hel
knarsen in
1000 wonden

ver van hier
hoor ik mijn
eigen stem:
jantientje
heb je het
gevonden

SURVEILLANCE EINDEKAMEN

gouden zon
over slikkerig wad

inleveren jongens
mét je klad

„ONDERWIJS VAART NIEUWE KOERS”

om het teloor gaan
van dit uur
heb ik mijn ogen
dicht gemaakt
tot alles ging
verbleken
en een der kinders
angstig vroeg:
schipper
mag ik het
licht aansteken
voor de boeg

BUITEN HET RAAM

GLAZENWASSER

vandaag worden
de ramen van
mijn verzen
gedaan

zouden mijn
woorden mij
nu beter
verstaan

OVERKANT

– *denkt aan auschwitz* –

die schoorsteen
zit zo rustig
op het dak

dat ik jaloers
dimensies
brak

en aan de oven
vroeg om
mijn tegoed
aan roet

GERICHT

langs rode
pannen glijden
loden luchten
in de dakgoot

levensgroot
springt
doodsverlangen
naar beneden

VANMIDDAG OP DE GROTE MARKT

het fluidum
dat daar nog
hangt
heeft alles
in zich opgenomen

behalve dan
de ongeremde
dromen

van hals
van bilderdijk
en zelfs
van hildebrand

LERARENVERGADERING

er liggen
zielen op een
hoop van
negen vakken

de vader heeft
de moeder
pas
vermoord

er hangen
nieuwe vrouwen
aan de takken
van zijn boom

voor wie de
naam des heren
vrezen
zegt er een :
op deze lijst
is eerder
iemand
afgewezen

EINDEXAMEN-BAL

zij zijn heren geworden
door hun pakken
zij zijn wrakken geworden
door hun kleren

CAUSERIE VOOR OUDERAVOND

nieuw verleden
scheppen
ouders
uit kinderen
– zeg ik –

oud heden
hangen jullie
over hun
schouders
– denk ik –

SPREEKUUR

– 7 minuten per paar –

zo haastig
snellen
jaren door
mijn heden

dat morgen
van mijn
gisteren is
afgegleden

SPREEKuur MET MEZELF

die ander
uit de waagschaal
van mijn
evenwicht
is dat mijn
helpt die
hem tot
woorden dicht

OP ELKAAR EN ONDER MIJ ZELF

CONTACT

het avondje
was op
bezoek

ik was
weggegaan

DIA'S (PORA)

de ansicht
van zijn broos
gemoed
spelt lenzen
op het brede
doek

alleen mijn oog
is zoek

?

de akker
van haar
groot gezicht
is bijna altijd
mijn gedicht
maar wie de
smart ploegt
van haar hart
houdt woorden
in

LERARES

die jonge
vrouw
rekt haar
fuik

zeggen
de netten
sluik

CORRECTIE

vanavond
heeft een
proefwerkblad
de inkt
geweigerd
aan mijn
klad

genoeg verdragen
zij tot mij
die vreemd genoeg
niet meer
dorst vragen

ROODKAPJE

– *postacademiale cursus over didaktiek* –

omdat het woord
zijn dichter had
opgevreten
wilde het meisje
weten waarom
deze poëzie
zulke lange oren had
en of die ogen
alles verslonden

maar zie hier :
omdat de andere
kinderen dit niet
begrijpen konden
begonnen ze
te lachen
en het meisje
moest nablijven
tot kwart over vier

MORGEN WÉÉR OVER TACHTIG

de bomen
in mijn laat
seizoen
moetent
het komend jaar
weer doen
sonnetten smeken
om pensioen
de zee
om a.o.w.

CURRICULUM VITAE

soms droomt hij
in een slaap
die hem
niet toebehoort

hij doet alsof
en voelt zich
zonderling
bekoord

GEBED

zover ben ik
soms van mezelf
verwijderd
dat ik alleen
in perspectief
mijn leven zie
en bid dat
aan de horizon
ik ook mijzelf
niet meer bereiken
kon

INHOUD

vóór schooltijd

- maatschappelijke keuze 6
- goeden morgen 7
- op de kwakel 8
- dagelijks verkeer 9
- lokaal 10
- nog even 11
- absenten invullen 12

rooster

- ontdekkingsreizen 14
- hoek 15
- wisseling van uren 16
- aprilbeweging 17
- afgunst 18

buiten het rooster

- binnenplaats 20
- na de pauze 21
- balfour-declaration 22
- tweede wereldoorlog 23
- 3 uur 20 24
- surveillance eindexamen 25
- „onderwijs vaart nieuwe koers” 26

buiten het raam

- glazenwasser 28
- overkant 29
- gericht 30
- vanmiddag op de grote markt 31
- lerarenvergadering 32
- eindexamen-bal 33
- causerie voor ouders 34
- spreekuur 35
- spreekuur met mezelf 36

op elkaar en onder mijzelf

contact 38

dia's(pora) 39

? 40

lerares 41

correctie 42

roodkapje 43

morgen wéér over tachtig 44

curriculum vitae 45

gebed 46